

Så kunne man jo konkludere: Juhu, alt er tilsyneladende såre godt, og vi kan læne os tilbage, men problemerne består. Svineproduktionen stiger markant, de opstillede mål i forbindelse med vandmiljøplanerne er ikke blevet indfriet. Kun halvdelen af de fremlagte mål er i virkeligheden blevet opfyldt, landbrugets udvaskning er blevet lovet nedsat med 100.000 t kvælstof pr. år, men er i virkeligheden kun blevet nedsat med 50.000 t.

Så kan man sige: Midtvejsevalueringen har en drømmetænkning, det er en prognose om en reduktion på 93.000 t, men her kan lige så vel være tale om et skønmaleri, her er vi ude i noget talmagi. Vi ved i hvert fald, at der er nogle forhold, nogle redskaber, som ikke har virket efter hensigten – miljø- og energiministeren var selv inde på det: Det er diskussionen omkring de våde enge.

Så kvælstoftabet til luften og til udvaskningen udgør stadig et alvorligt problem, hvor vandløb, fjorde, søer, havområder fortsat undertiden gisper af iltsvind, gylletågerne er medvirkende til at begrænse mangfoldigheden i Danmarks natur, vi er rent faktisk ved at sige farvel til højmosse og lyngheder og overdrev, men til gengæld kan vi jo, samtidig med at vi vinker farvel til orkideer, soldug og kobjælder, konstatere, at gedeams, græs og nælder får det godt.

Grundvandsovervågningsprogrammets seneste resultater viser klart, at 24 pct. af overvågningsfiltrene indeholder mere nitrat end den vejledende værdi, og når vi ved, at nitratinholdet i det unge grundvand varierer med vinter-nedbøren, er der med de nuværende vintre fare for, at de øvrige vandlag registrerer udvaskning.

Vi er for lang tid siden blevet lovet en ammoniakhandlingsplan, men intet er sket. Vi ventede i 1999, handlingsplanen skulle være trådt i kraft i sommeren 1999, men intet sket, vi ventede i 2000, men intet skete, vi nåede frem til nytåret 2001, statsministeren udtalte: »Vort vandmiljø er stadig truet af landbrugsproduktionen«. Alle disse problemer skal løses. Og nu kan jeg så forstå på miljø- og energiministeren, at man fortsat vil love en ammoniakhandlingsplan. Vi andre må læne os tilbage og stilfærdigt stille spørgsmålet: Hvornår?

Et mere grundlæggende spørgsmål, som bør inddrages i de her drøftelser, er, om vi skal vælge at fortsætte med den stigende husdyrproduktion under de eksisterende produktionsformer. For netop med udgangspunkt i statsministerens udtalelse er der jo tale om, at den eksisterende

landbrugsproduktionsform truer vandmiljøet. Skal vi vælge at sælge stadig mere svinekød til kineserne? Peter Gæmelke mener, at Riget i Midten vil gøre det muligt at afsætte dansk svinekød i større mængder end tidligere. Og den superoptimistiske formand for Landsudvalget for Svin, Lindhardt B. Nielsen, forestiller sig, at Danmark når op på 30 mio. svin inden for de næste 10 år. Optimismen fejler ikke noget. Anøgningerne viser, at der lagt op til en større svineproduktion – igen under de eksisterende produktionsformer.

Men vi bliver før eller siden tvunget til at standse op og overveje: Hvor mange husdyr, hvor mange svinefarme kan den danske produktion bære? Hvor skal vi placere det stigende antal svinefarme i givet fald? I vore landsbyer? I det åbne land? Hvor i givet fald i det åbne land? I hvilke amter? Er det Storstrøms Amt og Vestsjællands Amt, man mener, der nu trænger til, at husdyrproduktionen skal stige megameget? Er det her, nye tålegrænser skal overskrides?

Enhedslisten har den vurdering, at det at reparere på de eksisterende vandmiljøplaner ikke løser det grundlæggende problem. Vi må stadig væk konstatere, at kun ca. en tredjedel af det, der tilføres, fjernes gennem produktion af planter og dyr. Og det er i hvert fald hug- og stikfast.

Enhedslisten vil gerne lægge op til en drøftelse af, hvordan vi kommer ud af uføret. For os at se er det vigtigt at tage fat med tre redskaber.

Vi vil for det første pege på en afgift på kvælstoftabet. En sådan afgift kan inspirere landmanden til at økonomisere med brugen af kvælstof. En sådan afgift kan medvirke til, at omhyggeligt landmandskab bliver belønnet. Den, der ødsler, bliver straffet. Udfaldet afhænger af den enkelte, ikke af politikere, ikke af bureaukrater. Ansvarret føres i højere grad tilbage til landmanden.

De økonomiske vismænd har i øvrigt udtalt, at afgiftsregulering kan mindske landbrugets kvælstofudledning til lavere samfundsøkonomiske omkostninger end dem, der er forbundet med den nuværende regulering, altså at man slår to fluer med ét smæk.

(Formanden rejser sig for at tilkendegive, at taletiden er slut).

Jeg kan mærke, at der er sådan en truende skygge over mig. Derfor vil jeg indskrænke mig til at pege kort på de sidste to redskaber, nemlig at vi gerne vil drøfte hele spørgsmålet om husdyrtætheden i de enkelte områder. Og det sidste element er en drøftelse af turbo på en økologisk